

Motion till riksdagen 2012/13:Fö214

av **Göran Lindell och Anders Åkesson (C)**

Samhällets beredskap i översvämningssituationer

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta göra en översyn av effekterna av allt oftare förekommande extrema regn och vädersituationer med koppling till den pågående klimatförändringen och hur samhället bättre än i dag kan förbereda sig på detta.

Motivering

Den pågående klimatförändringen är kanske vår civilisations största miljöutmaning någonsin. Den kräver internationellt samarbete med starka överenskommelser om motåtgärder för att inte klimatförändringarna ska bli helt förödande. Men även med framgångsrika motåtgärder kommer vi att behöva anpassa oss till effekterna av klimatförändringar, effekter som delvis redan börjar ge sig till känna. Statistik visar att häftiga regn och stora mängder snö med åtföljande snabb avsmältning har blivit allt vanligare – till exempel har vi upplevt så kallade 100-årsregn vart tredje/fjärde år på småländska höglandet, nederbörd som lett till stora problem i bland annat Emåns avrinningsområde.

Samhället har inte planerats och byggts upp med tillräcklig hänsyn till sådana situationer. Framförallt finns inte tillräckliga marginaler i avrinningssystemen för att klara dessa stora flöden. Därför behöver samhället förbereda sig och rusta för att bättre kunna möta effekterna av kommande allt mer extrema vädersituationer. Ansvaret för denna förberedelse är delat. I stor utsträckning vilar ansvaret på primärkommunerna och delvis på den enskilde fastighetsägaren. Men även flera statliga myndigheter som länsstyrelser, vattenmyndigheter och MSB har viktiga uppgifter. Kommunernas arbete i den lokala miljön kan och bör underlättas på olika sätt. Inte minst gäller det övergripande planering där länsstyrelserna i den fysiska planeringen måste ägna

Fel! Okänt namn på

dessa frågor stor uppmärksamhet. Vi tror också mer kan göras för att ge kommunerna ett bättre underlag för beräkning av risker och konsekvenser av olika nederbördsmängder, geologiska förutsättningar med mera. Kort sagt att förse kommunerna med ett bra underlag för sin fysiska planering.

Problembilden är alltså komplicerad och ansvar ligger på olika nivåer, och ett framgångsrikt arbetssätt för att hantera dessa frågor bygger på att var och en tar sitt ansvar men inte minst att samarbetet mellan olika instanser fungerar. Goda exempel på detta samarbete finns, till exempel har den så kallade vattendirigenten i Emåns avrinningsområden medverkat till en förbättrad flödeskontroll av vattensystemet.

Vi menar att ett utredningsarbete borde fördjupa bilden av hur samhället på olika nivåer och på olika sätt kan förbereda sig bättre för extrema vädersituationer som leder till stora vattenflöden. Det handlar både om att bygga upp kompetens och genomföra praktiskt arbete ute i landet. Ett centralt framarbetat underlag som skapar ett enhetligt utgångsläge för fysisk planering och praktiska åtgärder ute i landet skulle underlätta i det lokala arbetet ute i kommunerna, och bli effektivare än om det ska ske organiserat ute i varje kommun. Därtill är ju vattenflöden kommun/länsgränsöverskridande, vilket ytterligare pekar på komplexiteten av ett delat ansvar i denna del. Vi vill dock betona vikten av att kommunerna har det primära ansvaret för den praktiska planeringen med det centrala underlaget som grund.

Vi tror också att det finns anledning att titta på hur man i översvämningssituationer styr flödena för att minska de skadliga effekterna. De allra flesta vattendrag är reglerade. Med en genomtänkt förberedande planering där områden finns förberedda, dit översvämningen i första hand styrs, borde kunna ge en mindre totalskada. Ett sådant förfarande måste kopplas till avtal med ersättning för skadan som berörd markägare åsamkas.

På liknande sätt tror vi att en sådan här övergripande genomgång om samhällets möjligheter att planera för extremt höga vattennivåer även på andra områden än de ovan nämnda skulle förbättra möjligheterna att minska uppkomna skador.

I anledning av ovanstående föreslår vi att en översyn ger en helhetsbeskrivning av samhällets beredskap i översvämningssituationer, vilken ytterligare kunskap som kan underlätta praktiska förberedelser för dessa och föreslår åtgärder för att öka samhällets motståndskraft vid extrema vattenflöden.

Stockholm den 26 september 2012

Göran Lindell (C)

Anders Åkesson (C)